

1r Congrés d'Edu21: Aprenentatge, aula i acompanyament

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, divendres 16 de novembre de 2012

Benvolguts i Benvolgudes,

Sr. Enric Roca, Sr. Queraltó, Ponents i participants d'aquest Congrés: Aprenentatge, Aula i Acompanyament.

En primer lloc, us vull agrair en nom del Departament d'Ensenyament la realització d'aquest Congrés.

Moltes gràcies per aquest esforç de reflexió, per la formulació de propostes i accions encaminades a la millora de l'èxit escolar dels nostres infants i joves.

Els tres eixos en els quals heu aprofundit i heu posat el focus d'atenció i d'estudi constitueixen, sens dubte, el moll de l'òs de la tasca docent:

- Com millorar els aprenentatges dels alumnes tenint en compte els avenços que ens aporta avui la neurociència.
- Com ajustar les estratègies didàctiques i metodològiques a les característiques i a les necessitats de tots i cadascun dels alumnes a l'aula.
- Com millorar l'acció d'acompanyament de tutoria i d'orientació educativa, de cada alumne per potenciar la seva formació personal, acadèmica, professional i social.

En aquest Congrés heu participat un nombre determinat de persones, de professionals, de diferents sectors i àmbits, de professorat universitari i no universitari; tingueu present que el desig de millora que heu expressat és compartit pel professorat, per les famílies i, d'una manera especial, pel Departament d'Ensenyament.

L'ofensiva de país a favor de l'èxit educatiu i la reducció del fracàs escolar que ha emprès el Departament d'Ensenyament és una tasca que ens implica a tots, a cada estament social i educatiu, en un grau diferent de responsabilitat, que *ben segur*, però, ens cal compartir. Així, entenem que cap noi i noia ha de restar al marge, per cap motiu ni circumstància, de desenvolupar al màxim les seves potencialitats a partir de les seves capacitats, aptituds i actituds.

Com és conegut per tots vosaltres, estudis internacionals i de pedagogia comparada indiquen, d'una banda, els eixos fonamentals que cal revisar, i, de l'altra, la manera com alguns països han pogut assolir més cotes elevades d'èxit escolar.

El Departament d'Ensenyament concreta aquests eixos d'actuació, que vertebrin l'ofensiva de país a favor de l'èxit escolar, en els aspectes següents:

- La millora de la competència professional dels docents i la seva adequació a les necessitats educatives dels alumnes.
- La detecció i intervenció precoç de les dificultats d'aprenentatge en l'educació infantil i primària.
- La lectura com a eix vertebrador dels aprenentatges en totes les àrees i matèries curriculars.
- La innovació metodològica i didàctica a les aules: simplificació dels currículums, impuls del treball competencial i de l'avaluació formativa com a eina del procés d'ensenyament i aprenentatge.
- L'impuls a l'organització i a la gestió autònoma dels centres educatius i l'enfortiment del lideratge dels directors i dels equips directius.
- El seguiment de l'evolució acadèmica i personal de l'alumne comptant amb implicació de la família.
- L'elaboració de respostes integrals adequades al context educatiu dels centres.
- Iniciatives estratègiques formatives per afavorir la reincorporació al sistema educatiu d'aquelles persones en situació d'absentisme prematur dels estudis i la formació.

Tots i totes estem convençuts que l'educació és el factor clau per al futur d'una societat, és *la força de progrés personal i social* per inserir-nos plenament en la societat de la informació i el coneixement, per configurar *una societat més justa* i on aquestes *oportunitats de creixement personal i social* puguin continuar existint, més enllà de l'entorn familiar o social i de la crisi actual.

Una societat que creu en l'educació com a motor de canvi i de millora és una societat que manifesta valors. La societat catalana s'ha d'implicar i comprometre amb l'objectiu de millorar els resultats educatius i el nivell formatiu dels seus ciutadans i ciutadanes.

La complexitat del nostre món suposa que els processos educatius i d'acompanyament de l'alumnat, que són inherents a la tasca docent, no siguin fàcils i que, a més, exigeixin un *esforç complementari*.

En aquest sentit, la nostra consellera diu sovint que aprendre no ha estat mai fàcil, que requereix l'*esforç* i la dedicació de l'estudiant i que aquest és un aspecte que cal resituar i posar en valor.

Sabem que fer de mestre, de professor/a, sempre ha necessitat d'un grau de *preparació rellevant*, d'una *dedicació màxima*, d'una *estima cap als alumnes imprescindible* i que per tant el grau *exigència professional també és molt alt*, i que, a més, ha de ser necessàriament compartida amb la resta de companys de l'equip docent.

Posar l'èmfasi en tots els aspectes esmentats és també el que heu fet durant les sessions de treball d'aquest Congrés. Així, doncs, queda palesa la importància de situar dins el projecte de centre l'acompanyament educatiu, mitjançant *l'acció tutorial i orientadora* que realitza *cada mestre, cada professor/a* de manera

individual quan imparteix la seva matèria curricular, i de manera col·lectiva, quan els equips treballen de manera coordinada.

Com també ho és crear el gust per la literatura, l'interès per la química, la passió per les matemàtiques que es transmeten a l'aula. Cada professor/a ho fa a la seva manera, amb unes eines més tradicionals o més digitals, a través de projectes, amb estratègies d'aprenentatge diferents, però aquesta relació d'ensenyar i d'aprendre, de desvetllar inquietuds, de promoure el coneixement, aquesta és una *relació essencial per a l'aprenentatge*.

L'orientació educativa, sistemàtica i planificada ha d'afavorir en cada centre estratègies organitzatives i pedagògiques que beneficiïn el procés d'ensenyament-aprenentatge i l'èxit escolar dels alumnes. Ens cal també tenir establertes pautes de comportament, hàbits de treball, d'estudi i normes de convivències per assolir un clima convivencial i serè que predisposi cap a l'aprenentatge.

Si volem avançar en la millora, en la qualitat i en l'equitat, l'orientació educativa i la tutoria, individual i en grup, han de propiciar l'autoconeixement de les capacitats i aptituds de cada alumna/e; la seva responsabilització i implicació en el seu procés d'aprenentatge; la detecció de les dificultats de manera precoç i l'atenció personalitzada; la potenciació del talent i el guiatge dels itineraris formatius dels alumnes.

Sabem que hi ha molts centres educatius que tenen prioritzat, sistematitzat i planificat aquest camí d'acompanyament dels seus alumnes. Fem l'esforç, tots plegats, de donar a conèixer aquestes pràctiques exitoses i d'estendre-les per poder compartir aquestes experiències, i així que, cada centre educatiu, a partir de la seva realitat, pugui fer de l'orientació educativa l'eix vertebrador del seu projecte de centre.

Estic segura que aquest Congrés ens ajudarà a avançar en aquest sentit perquè evidencia plantejaments compartits, i posa de manifest el treball conjunt i les accions que hem de realitzar. En definitiva, aquest Congrés ens mostra la fortalesa que tenim si som capaços tots plegats -- professionals, entitats, associacions, famílies i administració educativa-- d'encarar amb realisme i amb valentia els reptes que tenim plantejats per millorar l'educació del nostre país.

Per poder treballar conjuntament l'ofensiva de país en favor de l'èxit educatiu, ens cal fer compatible la serenitat de l'esperança i el neguit de l'esforç continuat, el compromís amb el futur dels nostres joves i la realitat feixuga, fràgil i incerta que vivim, perquè tenim la voluntat i la certesa que tots junts ens en sortirem.

Moltes gràcies.

Teresa Pijoan i Balcells
Directora General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat